

Republika Crne Gore
MINISTARSTVO ZA EKONOMSKI RAZVOJ

INFORMACIJA
O OSTVARENOJ ROBNOJ RAZMJENI
CRNE GORE SA INOSTRANSTVOM
za 2006. godinu i
prvih šest mjeseci 2007. g.

Podgorica, septembar 2007

S A D R Ź A J

Uvodna napomena.....	3
I Karakteristike robne razmjene sa inostranstvom u 2006 god. i prvoj polovini 2007. godine.....	4
1. Robna razmjena po zemljama i grupacijama zemalja.....	5
1.1. Izvoz	5
1.1.1. <i>Izvoz ostvaren po zemljama.....</i>	5
1.1.2. <i>Izvoz ostvaren po grupacijama zemalja</i>	7
1.2. uvoz.....	8
1.2.1 <i>Uvoz ostvaren po zemljama.....</i>	8
1.2.2. <i>Uvoz ostvaren po grupacijama zemalja</i>	9
2. Struktura izvoza i uvoza po grupama proizvoda	10
II Robna razmjena sa izabranim zemljama.....	12
1. Srbija	12
2. Hrvatska	14
3. Slovenija.....	Error! Bookmark not defined.
4. Bosna i Hercegovina.....	18
5. Makedonija	19
6. Albanija.....	19
III Razmjena po osnovu usluga u 2006.g i prvoj polovini 2007. godine	20
IV Saldo roba i usluga crne gore u 2006. god. i prvoj polovini 2007. godine	23

Uvodna napomena

Shodno obavezi iz Programa rada Vlade za 2007. godinu Ministarstvo za ekonomski razvoj je pripremlilo Informaciju o ostvarenoj robnoj razmjeni Crne Gore sa inostranstvom za 2006. godinu i za prvih šest mjeseci 2007. Napominje se da je 30. jun datum prihvatanja starih deklaracija nakon kojeg se vrši konačna obrada svih deklaracija koje se odnose na predhodnu godinu. Dakle, podaci za 2006. godinu su konačni podaci, a podaci za prvih šest mjeseci ove godine su preliminarni i prilikom posmatranja ostvarenog uvoza i naročito izvoza treba to uzeti u obzir.

Razlike između preliminarnih i konačnih podataka mogu biti vrlo značajne jer se preliminarni podaci tokom cijele godine dopunjavaju i ispravljaju, a sve ispravke se uključuju tek u konačne podatke. Za 2006. godinu najveća razlika bila je upravo u podacima koji se odnose na izvoz i to u evropske zemlje (npr prema preliminarnim podacima učešće izvoza u EU u ukupnom izvozu bilo je 8,86% a prema konačnim podacima 58,05%, a razlika u apsolutnom iznosu bila je 95 mil E).

I Karakteristike robne razmjene sa inostranstvom u 2006. godini i prvoj polovini 2007. godine

Ukupno ostvarena robna razmjena Republike Crne Gore sa inostranstvom u 2006. godini, iznosila je **2.110,1 mil. €** (47,04% više nego u 2005.), pri čemu je ostvaren izvoz u vrijednosti od **627.4 mil. €** (36,21% više nego u 2005.) i uvoz od **1.482,6 mil €** (52,18% više nego u 2005.)

U periodu januar - jun 2007. godine obim robne razmjene sa inostranstvom, prema preliminarnim podacima Monstata, bio je **1.137,67 mil. €** U ovom periodu ostvaren je izvoz u vrijednosti od **274,33 mil. €** i uvoz od **863,33 mil €**

Očigledno je da se ubrzani privredni rast ekonomije, rekordan priliv stranih direktnih investicija, značajan rast kredita, kao i visok nivo investicionih aktivnosti, odrazio na povećanje uvoza robe koje se ne proizvode u Crnoj Gori ili proizvode ali u nedovoljnim količinama. Za očekivati je da se nastavi trend priliva stranih investicija kao i investicionih aktivnosti ali i postepeno povećanje konkurentnosti domaće privrede, što će uticati na dalje povećanje izvoza, a time i na smanjenje spoljnotrgovinske neravnoteže.

Tabela 1: Robna razmjena sa inostranstvom

u mil. €

	2005.	2006	Index 2006/2005	I-VI 2006	I-VI 2007	Index I-VI 2007/2006
Izvoz	460.6	627.4	136,21	272.38	274.33	100.72
Uvoz	974.3	1 482.6	152,18	667.75	863.33	129.29
Trgovinski bilans	-513.6	-855.2	166,49	395.37	589.00	148.97
Pokrivenost uvoza izvozom (%)	47,3	42,3		40.79	31.78	

Izvor: MONSTAT

Pokrivenost uvoza izvozom u 2006 bila je 42.32%, što predstavlja smanjenje za 5 p.p. u odnosu na 2005.g., dok je za prvih šest mjeseci 2007. godine bila **31.78%**, što predstavlja smanjenje za 9.01 p.p. u odnosu na isti period u 2006.g. Robni deficit u 2006.g. iznosi 855.2 mil. €, što predstavlja rast deficita za 66.49 %, u odnosu na prethodnu godinu. Robni deficit za period januar - jun 2007.g. iznosi 589 mil. €, što je za 48.9% više u odnosu na isti period 2006. god..

1. Robna razmjena po zemljama i grupacijama zemalja

1.1. Izvoz

1.1.1. Izvoz ostvaren po zemljama

Tabela 2: Struktura izvoza roba po zemljama - uporedna analiza 2005/2006 i januar – jun 2007

- u 000 €

IZVOZ	2005	Učešće 2005	2006	Učešće 2006	INDEX 2006/2005	I-VI 2006	Učešće I- VI 2006	I-VI 2007	Učešće I-VI 2007	INDEX I-VI 2007/2006
UKUPNO	460 648	100	627 460	100		272 389	100.00	274 336	100.00	100.71
Razvijene zemlje	248 215	53.88	385 880	61,50	155,46	167 364	61.44	171 872	62.65	102.69
Italija	146 258	31,75	239 231	38,13	163,57	113 598	41.70	82 966	30.24	73.03
Grcka	50 188	10,90	68 356	10,89	136,20	30 416	11.17	28 525	10.40	93.78
Mađarska	10 091	2,19	44 245	7,05	438,46	5 739	2.11	42 234	15.40	735.91
Slovenija	26 375	5,73	23 046	3,67	87,38	14 205	5.21	10 518	3.83	74.04
Njemačka	1 354	0,29	5 682	0,91	419,65	904	0.33	3 231	1.18	357.41
Austrija	988	0,21	2 001	0,32	202,53	689	0.25	187	0.07	27.14
Velika Britanija	7 023	1,52	1 632	0,26	23,24	651	0.24	1 531	0.56	235.18
Ruska federacija	1 701	0,37	868	0,14	51,09	689	0.25	1 391	0.51	201.89
Švajcarska	3 656	0,79	428	0,07	11,71	238	0.09	192	0.07	80.67
Holandija	220	0,05	243	0,04	110,45	143	0.05	995	0.36	695.80
Španija	361	0,08	148	0,02	41,00	92	0.03	102	0.04	110.87
Zemlje u tranziciji	192 754	41,85	221 652	35,33	115,00	97 048	35.63	97 042	35.37	99.99
Srbija	158 182	34,34	172 016	27,41	108,75	77 066	28.29	71 486	26.06	92.76
Bosna i Hercegovina	22 068	4,79	28 548	4,55	129,36	11 622	4.27	13 402	4.89	115.32
Hrvatska	6 345	1,38	8 797	1,40	138,64	3 551	1.30	6 863	2.50	193.27
Albanija	4 617	1,00	10 255	1,63	222,11	3 700	1.36	4 823	1.76	130.35
Makedonija	1 542	0,33	2 036	0,32	132,04	1 109	0.41	468	0.17	42.20
Ostale	19 679	4,27	19 928	3,17	101,27	7 977	2.93	5 422	1.98	67.97

U 2006. godini izvoz u razvijene zemlje porastao je za 55,46% , a grupa razvijenih zemalja učestvovala je sa 61,50% u u kupnom crnogorskom izvozu. U zemlje u tranziciji izvezeno je 35,33% crnogorskih roba, a izvoz u tu grpu zemalja porastao je za 15% u odnosu na 2005.godinu.

Dva najveća izvozna tržišta pojedinačno su i dalje **Italija** i **Srbija** . **U toku 2006. godine ostvaren je značajan rast izvoza u Njemačku** (4 puta), **Mađarsku** (4 puta) i **Austriju** (2 puta). Rast izvoza u Njemačku rezultat je, prije svega, izvoza gvožđa i čelika, prema Mađarskoj je uslovljen najvećim dijelom rastom izvoza aluminijuma i proizvoda od aluminijuma a prema Austriji je nastao prvenstveno zbog uvećanog izvoza voća i ruda.

U prvoj polovini 2007.god. dolazi do prekomponovanja izvoznih tržišta u odnosu na prošlu godinu. Prisutan je **rast izvoza u Mađarsku** (7 puta) zbog daljeg rasta izvoza aluminijuma i **Holandiju** (index promjene 695)ausljed rasta izvoza gvožđa i čelika.Takođe, u 2007. raste izvoz prema **Njemačkoj** (index promjene 357), **V.Britaniji** (index promjene 235), **Ruskoj federaciji** (index promjene 202). Rast izvoza ostvaren je i prema albanskom, hrvatskom, bosanskom i makedonskom tržištu. Treba imati u vidu da se radi o preliminarnim podacima i da će konačni podaci vjerovatno pokazati veći izvoz.

Aluminijum i proizvodi od aluminijuma i dalje su **glavni proizvodi** u izvozu Crne Gore. Najveće zemlje uvoznice aluminijuma u 2005. godini, bile su: Italija, Grčka, Srbija a u 2006. i Grčka, Mađarska i Slovenija. Aluminijum se, u prvoj polovini 2007. godine najviše izvezio u Italiju - 70.09 mil. €, tako da je ova zemlja sa učešćem od 30.24% u ukupno ostvarenom izvozu Crne Gore , postala prvo izvozno tržište. Na drugom mjestu nalazi se Mađarska koja učestvuje sa 15.14% u ukupno ostavarenom izvozu Crne Gore, a vrijednost od 39.73 mil.€ ovu zemlju svrstava na drugo mjesto po izvozu aluminijuma. Na trećem mjestu našla se Grčka gdje izvozna aktivnost u ovoj zemlji čini 28.43 mil.€. kada je u pitanju aluminijum. Ovakva diverzifikacija plasiranja aluminijuma i njegovih proizvoda na različita tržišta **predstavlja pozitivan pomak, jer onemogućava zavisnost najvećeg dijela izvoza Crne Gore o jednom tržištu - zemlji.**

Indeks **Top 5** zemalja u koje se izvoze crnogorski proizvodi ukazuje na **koncentraciju izvoza u Srbiju, Italiju i Grčku i Mađarsku i BiH** sa blagim intezitetom rastom stope ukupnog izvoza na nivou od 4 p.p. u odnosu na **2005.g.** (sa **84%**, koliko je iznosio izvoz u navedene pet zemlja u 2005. godini na **88% u 2006. g.**). U 2007. godini prisutan je sličan trend.

Slijede zemlje iz okruženja Slovenija i Hrvatska, sa kojima je Crna Gora ostvarila povećanje izvoza prvenstveno kroz prodaju nelegiranog sirovog aluminijuma, bakra i proizvoda od bakra, alkoholnih pića, gvožđa i čelika i njihovi proizvoda, eteričnih ulja itd.

1.1.2. Izvoz po grupacijama zemalja

Tabela 3: Koncentracija izvoza po grupacijama zemalja

- u mil €

R.br	Grupa zemalja	2005		2006		INDEX 2006/2005	I-VI 2006.		I-VI 2007.		INDEX I-VI 2007/2006
		iznos	%učešća	iznos	%učešća		iznos	%učešća	iznos	%učešća	
	Izvoz-ukupno	461	100	627.4	100	107.07	272.4	100	274.3	100	100.71
1	EU	246	53,36	388.8	61,97	158,05	168.4	61,82	172.8	63,00	102,64
2	Srbija	158.2	34,32	172	27,41	108,72	77.1	28,29	71.5	26,06	92,76
3	Zapadni Balkan	34.6	7,50	49.6	7,91	143,35	20	7,34	25.6	9,32	127,89
4	Švajcarska	3.6	0,78	0.43	0,07	(11,94)	0.2	0,09	0.2	0,07	80,67
5	Ostale zemlje	18.6	4,04	16.57	2,64	(89,09)	6.7	2,47	4.3	1,56	63,52

Rast izvoza na tržište EU-25 povećan je za 58.05% u 2006. god. u odnosu na 2005 god., dok je za šest mjeseci 2007¹.god rast izvoza 2,64% u odnosu na isti period 2006. god. To ukazuje na unapređenje ukupne ekonomske saradnje sa zemljama EU, kao i rast konkurentnosti naših izvoznih proizvoda u cjelini. Takodje, ohrabruje indikator daljeg porasta izvoza u zemlje **Zapadnog Balkana (rast 43.35% u 2006.god u odnosu na 2005 god., dok je u za prvih šest mjeseci 2007.god. bio 27.89% u odnosu na isti period prole godine)**, koji ukazuje na postepeno osvajanje - povratak na tržišta regiona i povećanje konkurentnosti crnogorskih roba.

¹ U 2007.god. EU čine 27 zemalja

1.2. Uvoz

1.2.1 Uvoz ostvaren po zemljama

U 2006.g. Crna Gora je najviše uvozila sa tržišta **Srbije** (učešće u ukupnom uvozu 27.12%), **Njemačke** (10.42%) i **Italije** (9.52%). Međutim, u relativnim pokazateljima, uvoz iz SiK opao je za 2.89% u odnosu na 2005.g. U robnoj razmjeni sa SiK u 2006.g. ostvaren je robni deficit u iznosu od 230.1 mil €. Isti trend se nastavlja i u prvoj polovini 2007. god. tako da je u tom periodu Crna Gora uvozila sa tržišta **Srbije** (26,59% od ukupnog uvoza), **Italije** (10.69%) i **Njemačke** (10.13%).

Crna Gora je u 2006. god povećala uvoz iz gotovo svih evropskih zemalja, ali i iz SAD-a i Ruske federacije, u odnosu na 2005. god. Isti trend prisutan je i u 2007 godini.

Tabela 4: Struktura uvoza roba po zemljama - uporedna analiza 2006/2005 god. i januar – jun 2007. god.

u - 000 €

UVOZ	2005	Učešće 2005	2006	Učešće 2006	INDEX 2006/2005	I-VI 2006	Učešće I- VI 2006	I-VI 2007	Učešće I- VI 2007	INDEX I-VI 2007/2006
UKUPNO	974 301	100	1 482 689	100	152,18	667 752	100	863 339	100,00	129,29
Razvijene zemlje	500 518	51,37	771 058	52,00	154,05	353 723	52,97	423 627	49,07	119,76
Njemačka	96 917	9,95	154 495	10,42	159,41	76 601	11,47	87 435	10,13	114,14
Italija	91 400	9,38	141 088	9,52	154,36	70 794	10,60	92 334	10,69	130,43
Holandija	11 245	1,15	16 192	1,09	143,99	8 591	1,29	7 572	0,88	88,14
Grčka	52 851	5,42	75 210	5,07	142,31	32 012	4,79	28 382	3,29	88,66
Slovenija	40 523	4,16	52 841	3,56	130,40	27 249	4,08	32 523	3,77	119,35
Švajcarska	48 190	4,95	51 430	3,47	106,72	24 503	3,67	20 197	2,34	82,43
Austrija	38 718	3,97	47 745	3,22	123,31	22 552	3,38	21 256	2,46	94,25
Kina	30 417	3,12	59 126	3,99	194,38	25 198	3,77	38 914	4,51	154,43
Mađarska	9 748	1,00	16 490	1,11	169,16	7 939	1,19	7 957	0,92	100,23
Francuska	18 069	1,85	37 535	2,53	207,73	18 556	2,78	22 977	2,66	123,83
SAD	11 966	1,23	31 729	2,14	265,16	13 894	2,08	13 840	1,60	99,61
Češka	9 717	1,00	21 754	1,47	223,88	7 547	1,13	11 250	1,30	149,07
Švedska	9 074	0,93	11 197	0,76	123,40	4 900	0,73	22 503	2,61	459,24
Ruska federacija	21 484	2,21	38 300	2,58	178,27	5 978	0,90	6 713	0,78	112,30
V.Britanija	10 199	1,05	15 926	1,07	156,15	7 409	1,11	9 774	1,13	131,92

Zemlje u tranziciji	374 022	38,39	556 043	37,50	148,67	248 914	37,28	321 080	37,19	128,99
Srbija	292 426	30,01	402 153	27,12	137,52	180 026	26,96	229 526	26,58	127,50
Bosna i Hercegovina	23 743	2,44	40 937	2,76	172,42	18 757	2,81	31 087	3,60	165,74
Hrvatska	28 559	2,93	60 408	4,07	211,52	26 849	4,02	35 479	4,11	132,14
Rumunija	10 756	1,10	27 207	1,83	252,95	12 346	1,85	7 360	0,85	59,61
BJR Makedonija	11 341	1,16	15596	1,05	137,52	6 506	0,97	9 769	1,13	150,15
Bugarska	5 320	0,55	6 262	0,42	117,71	3 074	0,46	3 181	0,37	103,48
Albanija	1 877	0,19	3 480	0,23	185,40	1 356	0,20	4 678	0,54	344,99
Ostale zemlje	99 761	10,24	155 588	10,49	155,96	65 115	9,75	118 632	13,74	182,19

1.2.2. Uvoz ostvaren po grupacijama zemalja

Posmatrano po grupacijama zemalja, **koncentracija uvoza** je slijedeća:

U mil.€

R.br	Grupa zemalja	2005		2006		INDEX 2006/2005	I-VI 2006.		I-VI 2007.		INDEX I-VI 2007/2006
		iznos	%učešće	iznos	%učeće		iznos	%učešća	iznos	%učešća	
	Izvoz-ukupno	974,3	100	1,482.7	100.00	152.18	667.8	100	863.3	100	129,29
1	EU	425.6	43,68	640.2	43.18	150.42	307.8	46,09	396.5	45.93	128,83
2	Srbija	292.4	30,01	402.1	27.12	137.52	180.0	26,96	229.5	26.59	127,50
3	Zapadni Balkan	65.5	6,72	120.4	8.12	183.82	68.9	10,32	91.6	10.60	132,90
4	Švajcarska	48.2	4,95	51.4	3.47	106.64	24.5	3,67	20.2	2.34	82,43
5	Ostale zemlje	142.6	14,64	268.6	18.11	188.36	86.6	12,96	125.6	14.54	145,06

Prosjek učešća zemalja EU u ukupnom crnogorskom uvozu je posljednjih godina oko 43%. U prvoj polovini 2007. god učešće EU u crnogorskom uvozu je na nivou od 46%. Najviše se uvoze proizvodi naftne industrije, energenti i proizvodi automobilske i elektronske industrije.

Iz prethodne tabele se vidi da je poslije tržišta Evropske Unije, drugo značajno uvozno tržište Srbije sa kojeg je ostvaren uvoz na nivou oko 27%, zatim iz zemalja Zapadnog Balkana i Švajcarske.

2. Struktura izvoza i uvoza po grupama proizvoda

Posmatrano po strukturi izvoza Crna Gora još uvijek ima visoko koncentrisani izvoz, pri čemu tri najveće grupe proizvoda u 2006.god čine 68.4% ukupnog izvoza (tabela 6). Ista struktura proizvoda karakteriše i prvu polovinu 2007. god. 70.4% .

Vodeći izvozni proizvod je **aluminijum i njegovi proizvodi**, koji u ukupnom izvozu Republike učestvuje sa **53.19%u 2006.god., a u prvoj polovini 2007.god. 52.64%**. Slijede **gvoždje ili čelik** 8.77% u 2006., (9.43% u 2005), god dok je taj procenat u prvoj polovini 2007.god. iznosio 10,04%, mineralna goriva,mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije, bitumenozne materije, mineralni voskovi 6.43% u 2006.god. dok je u prvoj polovini 2007.god 7,69%.

Tabela 6: Proizvodna struktura izvoza Crne Gore za 2005.g. i 2006.g.i januar – jun 2007.g.

u - 000 €

NAZIV PROIZVODA	IZVOZ 2005	Učešće %	IZVOZ 2006	Učešće %	I-VI 2006	Učešće I-VI 2006	I-VI 2007	Učešće I-VI 2007
Aluminijum i proizvodi od aluminijuma	238 137	51,70	333 773	53,19	149 977	55,06	144 407	52,64
Gvožđe i čelik	43 458	9,43	55 046	8,77	23 529	8,64	27 534	10,04
Mineralna goriva,mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije, bitumenozne materije , mineralni voskovi	10 048	2,18	40 371	6,43	16 213	5,95	21 086	7,69
Brodovi, čamci i plovece konstrukcije	14 289	3,10	26 609	4,24	10 484	3,85	682	0,25
Pića,alkoholi i sirće	22 347	4,85	25 961	4,14	11 445	4,20	11 788	4,30
Voce za jelo,kore agruma ili dinja i lubenica	21 129	4,59	20 646	3,29	10 735	3,94	7 731	2,82
Drvo i proizvodi od drveta,drveni ugalj	20 265	4,40	20 092	3,20	6 762	2,48	7 875	2,87
Duvan i proizvodi zamjene duvana	9 918	2,15	12 544	2,00	3 085	1,13	8 714	3,18
Nuklearni reaktori,kotlovi,mašine i mehanički uređaji,njihovi djelovi	8 838	1,92	12 570	2,00	5 492	2,02	4 996	1,82
Prizvodi od gvožđa i čelika	5 704	1,24	12 064	1,92	4 761	1,75	8 044	2,93
Farmaceutski proizvodi	7 856	1,71	10 305	1,64	5 674	2,08	2 958	1,08
Bakar i proizvodi od bakra	1 492	0,32	6 866	1,09	2 921	1,07	3 577	1,30
Vozila, osim željeznickih ili tramvajskih šinskih vozila i njihovi djelovi i pribor	3 541	0,77	6 492	1,03	2 921	1,07	3 577	1,30

Očigledno je da je crnogorski izvozni proizvod i dalje oslonjen na postojeće prirodne resurse, prije svega u metalnoj i drvnjoj industriji, gdje preovladjuju proizvodi niskog stepena obrade. Pozitivan pomak u odnosu na 2005. godinu predstavlja **porast izvoza proizvoda industrije pića, kao i prehrambenih proizvoda**

U 2006. godinu karakterističan je porast uvoza namještaja, posteljine, madraca, jastuka, lampi u 2006.g. (46 mil.€) dok je u 2005 g iznosili (26.8 mil.€). Takva situacija se nastavlja i u prvoj polovini 2007.god, uvoz je bio 30.4 mil.€ dok je u odnosu na isti period 2006. god 22.7 mil.€. Prisutan je i porast uvoza električnih mašina i razne opreme kao i njihovih djelova.

Tabela 7: Proizvodna struktura uvoza Crne Gore za 2005.g. i 2006.g. i januar – jun 2007.g. - u 000 €

NAZIV PROIZVODA	UVOZ 2005	Učešće %	UVOZ 2006	Učešće %	I-VI 2006	Učešće I-VI 2006	I-VI 2007	Učešće I-VI 2007
Mineralna goriva,mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije,bitumenozne materije, mineralni voskovi ²	95 751	9,82	184 497	12,44	78 230	15,63	71 253	11,21
Vozila, osim željeznickih ili tramvajskih šinskih vozila i njihovi djelovi i pribor	84 191	8,64	130 903	8,83	67 959	10,18	105 697	12,24
Kotlovi,mašine i mehanički uređaji,njihovi djelovi	64 149	6,58	126 176	8,51	56 347	8,44	83 692	9,69
Električne mašine i oprema i njihovi djelovi,aparati za snimanje ili reprodukciju zvuka, televizijski aparati za snimanje ili reprodukciju slike i zvuka, i djelovi i pribor za te proizvode	66 430	6,82	104 366	7,04	50 619	7,58	68 931	7,98
Prizvodi od gvožđa i čelika	27 722	2,85	46 395	3,13	20 025	2,77	34 174	3,96
Namještaj, posteljina, madraci, nosači madraca, jastuci i slični punjeni proizvodi, lampe i druga svjetleća tijela, na drugom mjestu nepomenuti ili ukljuceni, osvjetljeni znaci, osvjetljene pločice sa imenima i slično, montažne zgrade	26 828	2,75	46 214	3,12	22 738	3,04	30 428	3,52
Gvožđe i čelik	34 019	3,49	43 421	2,93	20 306	3,00	29 912	3,46
Električna energija	43 329	4,46	54 200	3,66	26 170	3,92	25 541	2,66
Farmaceutski proizvodi	31 633	3,25	42 725	2,88	40 845	3,41	21 630	2,51
Pića,alkoholi i sirće	30 217	3,10	35 682	2,41	13 801	2,07	18 148	2,10
Meso i drugi klanicki proizvodi	25 959	2,66	32 364	2,18	12 798	1,92	15 542	1,80
Plastične mase i proizvodi od plastičnih masa	23 235	2,38	35 755	2,41	15 961	2,39	24 241	2,81

² 27- grupa Mineralnih goriva, mineralnih ulja i proizvoda njihove destilacije, bitumenozne materije, mineralni voskovi sadrži i El.energiju (podgrupa - 2706) radi detaljnije evidencije iznos El. Energija je oduzeta od grupe 27 radi preglednije analize.

Struktura uvoza Crne Gore u 2006 a i u 2007. i dalje je slična strukturi uvoza u 2005. godini, sa razlikom većeg obima uvoza pojedinih grupa proizvoda. Tako Crna Gora ostaje veliki uvoznik goriva koji se u 2006. godini povećao za gotovo 2 puta, uvoz vozila se povećao jedan i po put, dok je u prvoj polovini 2007 uvoz automobila porastao za 55% u odnosu na isti period 2006.god. Primjetan je porast uvoza mehaničkih uređaja, namještaja, posteljina, madraca, jastuka i i sl., lampi i drugih svjetleća tijela.....Crna Gora je veliki uvoznik proizvoda farmaceutске i prehrambene industrije.

II Robna razmjena sa izabranim zemljama

1. SRBIJA

Ukupni ostvareni promet sa Srbijom u 2006.g. bio je 574.16 mil €, što je za 27.42% više nego u 2005.godini. U prvoj polovini 2007.g. robna razmjena sa Srbijom bila je 364,01 mil € i veći 21.01% u odnosu na uporedni period.

Tabela 8: Robna razmjena sa Srbijom za 2006.godinu i januar – jun 2007

- u 000 €

SRBIJA I KOSOVO	2005	Učešće %	2006	Učešće %	INDEX 2006/2005	I-VI 2006	Učešće I-VI 2006	I-VI 2007	Učešće I-VI 2007	INDEX I-VI 2007/2006
IZVOZ RCG	460.648	100	627.460	100	136.41	272 389	100	274 336	100	100.72
Srbija	158.182	34,34	172.016	27.41	108.74	77 066	28,29	71 486	26,05	92,76
UVOZ RCG	974.301	100	1.482.689	100	152.17	667 751	100	863 339	100	129.29
Srbija	292.426	30,01	402.152	28.62	137.52	180 026	26,96	292 526	26,59	127,50
Srbija, trgovinski bilans	- 134.244		-230.136			-102 960		-221 040		

U 2006.g. sa Srbijom je ostvaren deficit od 230.13 mil €. Takođe je došlo do pada pokrivenosti uvoza izvozom sa 54.1% na 42.7%. U periodu januar- jun 2007. god. u odnosu na isti period 2006. god bilježi se pad izvoza 7.24%, to je prouzrokovalo i pad pokrivenosti uvoza izvozom sa 42.8% na 24.4%.

Tabela br. 9: Tabela izvoza najznačajnijih proizvoda u 2005.g. i 2006.g. i januar – jun 2007.g.

(u 000 €)

NAZIV PROIZVODA	IZVOZ 2005	Učešće %	IZVOZ 2006	Učešće %	I-VI 2006	Učešće %	I-VI 2007	Učešće %
Gvožđe i čelik	28 018	17,71	39 790	23,13	18 056	23,43	17 204	24,07
Mineralna goriva,mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije,bitumenozne materije,mineralni voskovi	4 755	3,01	33 846	19,68	14 168	18,38	14 687	20,55
Pića,alkoholi i sirće	15 993	10,11	16 879	9,81	7 685	9,97	7 115	9,95
Drvo i proizvodi od drveta,drveni ugulj	15 764	9,97	14 901	8,66	4 858	6,30	5 172	7,24
Voce za jelo,kore agruma ili dinja i lubenica	17 776	11,24	14 172	8,24	8 410	10,91	5 335	7,46
Farmaceutski proizvodi	7 162	4,53	8 809	5,12	4 974	6,45	2 327	3,26
Duvan i proizvodi zamjene duvana	9 874	6,24	8 088	4,70	2 156	2,80	3 323	4,65
Reaktori,kotlovi,mašine i mehanički uređaji,njihovi djelovi	4 400	2,78	6 623	3,85	2 922	3,79	2 575	3,60
Vozila, osim željeznickih ili tramvajskih šinskih vozila i njihovi djelovi i pribor	2 680	1,69	4 491	2,61	1 751	2,27	1 213	1,70
Aluminijum i proizvodi od aluminijuma	26 612	16,82	3 743	2,18	3 133	4,07	358	0,50

U strukturi izvoza najzastupljeniji proizvodi su: gvožđe i čelik, goriva,mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije,bitumenozne materije i sl, zatim drvo i proizvodi od drveta,drveni ugulj, kao i pića što ukazuje da, iako većina ovih proizvoda ima jaku proizvodnu bazu u Srbiji ipak crnogorski proizvodi pronalaze tržište za uspješan plasman. Pad izvoza u Srbiju velikim dijelom je uzrokovan činjenicom da je izvoz aluminijuma u 2006. godini manji skoro 7 puta, odnosno 10 puta u 2007. godini u odnosu na uporedne periode.

Tabela br. 10: Tabela uvoza najznačajnijih proizvoda u 2005.g. i 2006.g. i januar – jun 2007.g.

(u 000 €)

NAZIV PROIZVODA	UVOZ 2005	Učešće %	UVOZ 2006	Učešće %	I-VI 2006	Učešće %	I-VI 2007	Učešće %
Različiti gotovi proizvodi	50 316	17,21	70 720	17,54	32 069	17,81	35 853	15,62
Pića,alkoholi i sirće	24 309	8,31	27 315	6,79	10 684	5,93	13 440	5,86
Namještaj, posteljina, madraci, nosači madraca, jastuci i slični punjeni proizvodi, lampe i druga svjetleća tijela, na drugom mjestu nepomenuti ili uključeni, osvijetljeni znaci, osvijetljene pločice sa imenima i slično, montažne zgrade	10 969	3,75	15 521	3,86	7 804	4,34	8 923	3,89
Električne mašine i oprema i njihovi djelovi,aparati za snimanje ili reprodukciju zvuka, televizijski aparati za snimanje ili reprodukciju slike i zvuka, i djelovi i pribor za te proizvode	7 838	2,68	16 280	4,05	11 546	6,41	9 857	4,29
Farmaceutski proizvodi	16 155	5,52	19 884	4,94	7 381	4,10	10 962	4,78

Gvožđe i čelik	13 960	4,77	15 187	3,78	5 224	2,90	8 536	3,72
Plastične mase i proizvodi od plastičnih masa	10 269	3,51	14 181	3,53	4 911	2,73	8 350	3,64
Keramički proizvodi	8 158	2,79	12 638	3,14	13 288	7,38	7 538	3,28
Prizvodi od gvožđa i čelika	10 881	3,72	13 554	3,37	7 458	4,14	8 26	3,59
Mlijeko i proizvodi od mlijeka, zivinska i pticija jaja, prirodni med, jestivi proizvodi zivotinjskog porijekla, nepomenuti niti obuhvaceni na drugom mjestu	16 554	5,66	16 463	4,09	7 398	4,11	10 093	4,40
Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije, bitumenozne materije, mineralni voskovi	4 602	1,57	28 307	7,04	6 347	3,53	11 074	4,82

2. HRVATSKA

Ukupan obim robnog prometa Crne Gore sa Hrvatskom u 2006. godini je **69.2 mil €**, što je za 98.27% više nego u uporednom periodu 2005.g. Izvozna aktivnost crnogorskih preduzeća veća za 38.64 %, uz istovremen visok rast uvoza. Kao što se iz naredne tabele može vidjeti u spoljnotrgovinskoj razmjeni sa Republikom Hrvatskom se i dalje ostvaruje deficit koji je u 2006.g. iznosio oko **51.6 mil €**. Pokrivenost uvoza izvozom je i dalje niska i iznosi 14.56%.

U prvoj polovini 2007. godini robni promet je iznosio **40,3 mil €** i 32% je veći nego u uporednom periodu 2006.g. Izvozna aktivnost crnogorskih preduzeća veća za 30,35 %, uz istovremen rast uvoza od 32.14%. Iako je stopa rasta uvoza i izvoza skoro ujednačena sa Republikom Hrvatskom se i dalje ostvaruje deficit koji je u prvoj polovini 2007.g. iznosio oko 30,6 mi € a pokrivenost uvoza izvozom je 13.60%.

Tabela 11: Tabela izvoza najznačajnijih proizvoda u 2005.g. i 2006.g. i januar – jun 2007.g. u Hrvatsku (u 000 €)

		IZVOZ 2005	učešće %	IZVOZ 2006	Učešće %	IZVOZ I-VI 2006	Učešće %	IZVOZ I-VI 2007	Učešće %
	UKUPNO RCG u hilj.€	460.648		627.460		272 389		274 336	
	HRVATSKA	6 344	1.38%	8 796	1.40%	3 700	1,35	4 823	1,76
1.	Gvožđe i čelik	2 458	38,75	2 191	24,91	1 097	29,65	786	16,30
2.	Prizvodi od gvožđa i čelika	691	10,90	1 772	20,14	805	21,77	828	17,17
3.	Pića, alkoholi I sirće	348	5,50	836	9,51	164	4,45	563	11,67

4.	Vozila	179	2,82	719	8,18			2,0	0,4
5.	Duvan i proizvodi zamjene duvana	-	-	706	8,04	132	3,88	1 026	21,27
6.	Voće za jelo, uključujući jezgrasto voće	221	3,49	397	4,52	178.2	4,82	68.7	1.42
7.	Eksplzivni,pirotehnički proizvodi,šibice,piroforne lčegure,zapaljivipreparati	384	6,05	369	4,20	0	0	194	4,02
8.	Eterična ulja i rezinoidi, proizvodi kozmetički	69	0,24	345	3,92	143	3,88	194	4,02
9.	Kotlovi,mašine i mehanički uređaji,njihovi djelovi	242	3,81	303	3,44	88.8	2,40	73.3	1,42
10.	Namještaj, posteljina, madraci, nosači madraca, jastuci i slični punjeni proizvodi, lampe i druga svijetleća tijela	32	0,50	85	0,96	27	0,74	170	3,52

Izvor podataka: MONSTAT

Tabela 11a: Tabela uvoza najznačajnijih proizvoda u 2005.g. i 2006.g. i januar – jun 2007.g. iz Hrvatske (u 000€)

		UVOZ 2005	Učešće %	UVOZ 2006	Učešće %	UVOZ I-VI 2006	Učešće %	UVOZ I-VI 2007	Učešće %
	UKUPNO RCG u hilj.€	974.301		1.482.689		667 751		863 339	
	HRVATSKA	28 558.	2.93%	60 408	4.07%	26 849	4,02	35 479	4,11%
1.	Mineralna goriva,mineralna ulja I proizvodi njihove	7 591	26,58	16 238	26,88	8 651	32,22	6 115	17,24
2.	So,sumpor,zemlja,kamen,gips,kreč I cement	4 422	15,49	8 341	13,81	3 500	13,04	7 996	22,54
3.	Električne mašine ,aparati za snimanje ili reprodukciju zvuka, televizijski aparati za snimanje ili reprodukciju slike I zvuka,	1 765	6,18	4 107	6,80	1471	5,48	2 620	7,38
4.	Drvo i proizvodi od drveta	60	0,95	3 133	5,19	1257	4,68	1 707	4,81
5.	Plastične mase i proizvodi od plastičnih masa	912	3,20	1 814	3,00	834	3,11	1 614	4,55
6.	Prizvodi od gvožđa i čelika	594	2,08	1 155	1,91	446	1,66	1 330	3,75
7.	Proizvodi od kamena, gipsa , cementa	34	0,54	2 751	4,56	1 263	4,71	1 319	3,72

8.	Namještaj, posteljina, madraci, nosači madraca, jastuci i slični punjeni proizvodi, lampe i druga svijetleća tijela	861	3,02	2 080	3,44	834	3,11	1 217	3,43
9.	Razni proizvodi za ishranu	1 283	4,49	1 932	3,20	817	3,04	996	2,81
10.	Staklo I proizvodi od stakla	1 255	4,40	1 935	3,20	789	2,94	674	1,90

3. SLOVENIJA

U robnoj razmjeni sa Slovenijom RCG bilježi se rast prometa za 13.44% i u 2006. god. ostvaren je u iznosu od 75.88 mil. €. Pokrivenost uvoza izvozom u 2006. god bila je 43.61. U prvih šest mjeseci 2007.god bilježi se blagi rast prometa i pokrivenost uvoza izvozom od 32,34%.

Tabela 12: Tabela izvoza najznačajnijih proizvoda u 2005.g. i 2006.g. i januar – jun 2007.g. u Sloveniju (u 000€)

		IZVOZ 2005	Učešće %	IZVOZ 2006	Učešće %	IZVOZ I-VI 2006	Učešće %	IZVOZ I-VI 2007	Učešće %
	UKUPNO RCG	460 648		627 460		272 389		274 336	
	SLOVENIJA	26 375	5,73	23.045	3,67	14 205	5,21	10 518	3,83
1.	Aluminijum i proizvodi od aluminijuma	23 547	89,28	16 462	71.44	11 174	78,67	5 567	52,93
	Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove	0,9	0	0	0	0	0	1 594	15,15
2.	Bakar i proizvodi od bakra	352	1,33	2 555	11.09	1 088	7,66	1 469	13,96
4.	Proizvodi od gvožđa i čelika	430	1,63	716	3.11	239	1,68	574	5,46
5.	Drvo i proizvodi od drveta; drveni ugalj	133	0,50	420	1.83	173	1,22	394	3,75
3.	Gvožđe i čelik	284	1,08	967	4.20	334	2,35	283	2,69
	Voće za jelo, uključujući jezgrasto voće	199	0,76	40	0,17	26	0,18	117	1,12
	Eterična ulja i rezinoidi; parfimerijski, kozmetički i toaletni proizvodi	24	0,09	162	0.70	45	0,32	104	1,00
6.	Reaktori, kotlovi, mašine i mehanički uređaji i njihovi djelovi	202	0,77	361	1.57	161	1,13	51	0,49
	Električne mašine i oprema i njihovi djelovi; aparati za snimanje i reprodukciju zvuka; televizijski aparati za snimanje i reprodukciju slike i zvuk, djelovi i pribor za te proizvode	320	1,21	317	1.38	315	2,22	0.77	0.01

Glavni izvozni proizvod Crne Gore u Sloveniju je aluminijum i proizvodi od aluminijuma. Zabilježen je rast izvoza gvožđa i čelika i njihovih proizvoda, bakra i proizvoda od bakra kao i drveta i proizvoda od drveta.

Tabela 12a: Tabela uvoza najznačajnijih proizvoda u 2005.g. i 2006.g. i januar – jun 2007.g. iz Slovenije
(u 000 €)

		UVOZ 2005	Učešće %	UVOZ 2006	Učešće %	UVOZ I-VI 2006	Učešće %	UVOZ I-VI 2007	Učešće %
	UKUPNO RCG	974 301		1 482 689		667 751		863 339	
	SLOVENIJA	40 523	4,16	52 841	3,56	27 249	4,16	32 523	3,56
1.	Reaktori, kotlovi, mašine i mehanički uređaji i njihovi djelovi	7 823	19,30	10 547	19,96	5 680	20,84	6 366	19,58
2.	Električne mašine i oprema i njihovi djelovi; aparati za snimanje i reprodukciju zvuka; televizijski aparati za snimanje i reprodukciju slike i zvuk, djelovi i pribor za te proizvode	5 111	12,61	5 098	9,65	2 778	10,20	3 205	9,85
3.	Namještaj, posteljina, madraci, nosači madraca, jastuci i slični punjeni proizvodi; lampe i druga svjetleća tijela, na drugom mjestu nepomenuti ili uključeni; osvijetljeni znaci, osvijetljene pločica imenima i slično, montažne zgrade	3 597	8,88	4 874	9,23	2 463	9,04	2 266	6,97
4.	Hartija i karton; proizvodi od hartijine pulpe, hartije ili kartona	3 571	8,81	3 040	5,75	1 408	5,17	1 580	4,86
5.	Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove	404	1,00	1 520	2,88	1 015	3,72	1 504	4,63
6.	Proizvodi od gvožđa i čelika	1 399	3,45	2 017	3,82	1 002	3,68	1 477	4,54
7.	Drvo i proizvodi od drveta; drveni ugalj	1 170	2,89	2 504	4,74	1 281	4,70	1 401	4,31
8.	Plastične mase i proizvodi od plastičnih masa	1 288	3,18	2 063	3,91	989	3,63	1 364	4,19
9.	Farmaceutski proizvodi	1 720	4,24	1 566	2,96	803	2,95	1 274	3,92
10.	Ekstrati za štavljenje ili bojenje; tanini i njihovi derivati; boje, pigmenti i ostale materije za bojenje; boje i lakovi; kitovi i ostale zaptivne mase; mastila	1 624	4,01	1 977	3,74	1 065	3,91	1 207	3,71

4. BOSNA I HERCEGOVINA

Bosna i Hercegovina učestvuje sa 3.29%, u ukupnom robnom prometu Crne Gore u 2006.godini. U 2006. g. je zabilježen rast **izvoza za 29.36%**, kao i uvoza za 72.41%. Pokrivenost uvoza izvozom je **69.73%**, što je i dalje najveća ostvarena pokrivenost sa zemljama bivše Jugoslavije.

U prvih šest mjeseci 2007. Bosna i Hercegovina učestvuje sa 44,48 mil.€, u ukupnom robnom prometu Crne Gore u prvoj polovini 2007.godini dok je u istom periodu 2006. god.učestvovala sa 30,37mil.€. Bilježi **rast izvoza za 15,30%** u odnosu na isti period predhodne godine, kao i uvoza za 65,74%. Pokrivenost uvoza izvozom je **43,10%**.

Tabela 13: Tabela izvoza najznačajnijih proizvoda u 2005.g. i 2006.g. i januar – jun 2007. god u B i H (u 000 €)

		IZVOZ 2005	Učešće %	IZVOZ 2006	Učešće %	I-VI 2006	Učešće %	I-VI 2007	Učešće %
	UKUPNO RCG	460 648		627.460		272 389		274 336	
	FEDERACIJA BIH	22 068	4,79	28 548	3,29	11 622	4,79	13 402	3,29
1.	Mineralna goriva,mineralna ulja i proizvodi njihove	5 279	23,92	6 433	22,54	2 029	17,46	3 292	24,56
2.	Alkoholna pića	3 995	20,36	6 090	21,33	2 858	24,59	2 918	21,77
	Duvan i proizvodi zamjene duvana	0	0	1 505	5,27	161	1,39	2 143	15,99
3.	Sirova sitna i krupna koža, sa dlakom ili bez dlake(osim krzna) i štavljena koža	2 048	9,28	2 224	7,79	956	8,22	1 173	8,75
4.	Voće za jelo, uključujući jezgrasto voće; kore agruma ili dinja i lubenica	761	3,45	1 521	5,33	360	3,10	966	7,21
5.	Gvožđe I čelik	1 643	7,44	4 314	15,11	2 536	21,83	605	4,52
6.	Farmaceutski proizvodi	657	2,98	1 436	5,03	678	5,84	404	3,02
7.	Proizvodi na bazi žitarica, brašna, skroba ili mlijeka; poslastičarski proizvodi	708	3,21	875	3,07	394	3,40	238	1,78
8.	Eksplozivi; pirotehnički proizvodi; šibice; piroforne legure; zapaljivi preparati	73	0,22	8	0,03	0	0	178	1,33
9.	Reaktori, kotlovi, mašine i mehanički uredjaji i njihovi djelovi	650	2,94	1 140	4,00	364	3,13	166	1,24
10.	Namještaj, posteljina, madraci, nosači madraca, jastuci i slični punjeni proizvodi; lampe i druga svjetleća tijela, ...	401	1,82	123	0,43	22	0,19	163	1,22

Izvor MONSTAT

Tabela 13a: Tabela uvoza najznačajnijih proizvoda u 2005.g. i 2006.g. i januar – jun 2007.g. iz B i H

(u 000 €)

		UVOZ 2005	Učešće %	UVOZ 2006	Učešće %	I-VI 2006	Učešće %	I-VI 2007	Učešće %
	UKUPNO RCG	974 301		1 482 689		667 751		863 339	
	FEDERACIJA BIH	23 743	2,44	40 937	2,76	18 756	2,44	31 087	2,76
1.	Proizvodi od gvožđa i čelika	3 430	14,45	7 759	18,95	3 471	18,50	7 888	25,37
2.	Gvožđe I čelik	3 453	14,54	5 837	14,26	3 231	17,22	5 590	17,98
	Namještaj, posteljina, madraci, nosači madraca, jastuci i slični punjeni proizvodi; lampe i druga svjetleća tijela, na drugom mjestu nepomenuti ili uključeni; osvijetljeni znaci, osvijetljene pločica imenima i slično, montažne zgrade	1 990	8,38	3 378	8,25	985	5,25	2 033	6,54
	Aluminijum i proizvodi od aluminijuma	538	2,27	1 019	2,49	349	1,86	1 589	5,11
	Drvo i proizvodi od drveta; drveni ugalj	6 666	2,81	1 458	3,56	518	2,76	1 472	4,74
	Keramički proizvodi	3	0,1			33	0,18	1 306	4,20
3.	Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenozne materije; mineralni voskovi	1 721	7,25	5 067	12,38	3 254	17,35	1 221	3,93
8.	Reaktori, kotlovi, mašine i mehanički uredjaji i njihovi djelovi	917	3,86	900	2,20	315	1,68	1 175	3,78
9.	Hartija i karton; proizvodi od hartijine pulpe, hartije ili kartona	1 298	5,47	1 781	4,35	772	4,11	996	3,20
6.	Električne mašine i oprema i njihovi djelovi; aparati za snimanje i reprodukciju zvuka; televizijski aparati za snimanje i reprodukciju slike i zvuk, djelovi i pribor za te proizvode	2 128	8,95	1 744	4,26	856	4,57	988	3,18

5. MAKEDONIJA

Sa Republikom Makedonijom za 2006.godinu, ostvaren je promet u iznosu od 17.63 mil.€. Izvoz učestvuje sa 2,03 mil.€ dok je uvoz 15,5 mil.€. U odnosu na 2005. god. ostvaren je rast u ukupnom prometu za 36.85%, od čega **izvoz bilježi rast od 32.06%**, a uvoz 37.50%.

Robni promet Crne Gore sa Makedonijom u prvoj polovini 2007. godine iznosi 10. 23 mil. €. Izvoz učestvuje sa 0,47 mil.€ dok je uvoz 9.76 mil. €. U odnosu na isti period ostvarenje rast u ukupnom prometu za 34.4%.

Tabela 14: Tabela izvoza najznačajnijih proizvoda u 2005.g. i 2006.g. i januar – jun 2007.g. u Makedoniju (u 000€)

		IZVOZ 2005	Učešće %	IZVOZ 2006	Učešće %	I-VI 2006	Učešće %	I-VI 2007	Učešće %
	UKUPNO RCG u hilj.€	460 648		627 460		272 389		274 336	
	MAKEDONIJA u hilj.€	1 542	0,33	2 036	0,32	1 108	0,41	468	0,32
1.	Voće za jelo,kore agruma ili dinja I lubenica	836	54,21	758	37,23	550	49,64	143	30,60
2.	Gvožđe I čelik	48	3,11	216	10,60	88	7,91	51	10,99
3	Drvo i proizvodi od drveta,drveni ugalj	82	5,31	89	4,37	22	1,99	34	7,28
4.	Reaktori, kotlovi, mašine i mehanički uređjaji i njihovi djelovi	96	6,22	347	17,04	211	19,02	14	3,04
5.	Plastične mase i proizvodi od plastičnih masa	53	3,44	43	2,16	9	0,82	0,18	0,04
6.	Proizvodi na bazi žitarica, brašna, skroba ili mlijeka	0	0	49	2,40	17	1,49	0	0
7.	Predmeti umjetnosti, kolekcija I starina	0	0	192	9,43	0	0	21	4,40
8.	Vozila	68	4,41	125	6,14	74	6,68	0	0

Izvor podataka: MONSTAT

Tabela 14a: Tabela uvoza najznačajnijih proizvoda u 2005.g. i 2006.g. i januar – jun 2007.g. iz Makedonije (000u €)

		UVOZ 2005	Učešće %	UVOZ 2006	Učešće %	I-VI 2006	Učešće %	I-VI 2007	Učešće %
	UKUPNO RCG u hilj €	974 301		1 482 689		667 751		863 339	
	MAKEDONIJA u hilj.€	11 341	1,16	15 595	1,12	6 506	0,97	9 769	1,13
1.	Proizvodi od gvožđa i čelika	1 137	10,03	1 995	12,80	981	15,08	1 340	13,72
2.	Alkoholna pića	687	6,06	1 572	10,08	592	9,10	794	8,13
3.	Gvožđe I čelik	1273	11,23	1 327	8,51	676	10,39	832	8,52
4.	Farmaceutski proizvodi	732	6,45	843	5,40	374	5,74	641	6,57
5.	Proizvodi od povrća, voća uključujući I jezgrasto voće	998	8,80	1 206	7,74	379	5,82	581	5,95
6.	Voće za jelo,kore agruma ili dinja I lubenica	712	6,28	1 011	6,48	152	2,34	229	2,35
7	Ostali gotovi proizvodi od tekstila, setovi, krpe	336	2,96	966	6,20	321	4,93	457	4,68
8.	Povrće, korijenje I krtole za jelo	495	4,37	604	3,87	515	7,92	525	5,38

6. ALBANIJA

Sa Albanijom, Crna Gora 2006.godini ostvaruje promet u iznosu od 13.73 mil.€. Izvoz učestvuje sa 10.25 mil.€ u ukupnog robnom prometu, dok uvoz učestvuje sa 3.47 mil.€. **U odnosu na 2005. god. bilježi rast izvoz od 122%, dok je rast uvoz za 85.36%.**

U prvoj polovini 2007.godini sa ovom zemljom ostvarujemo promet u iznosu od 11,54 mil.€. Izvoz učestvuje sa 6,86 mil.€ u robnom prometu Crne Gore sa ovom državom, dok uvoz učestvuje sa 4,67 mil.€. **U odnosu na isti period 2006. god. izvoz je veći za 93%%.**

Tabela 14: Tabela izvoza najznačajnijih proizvoda u 2005.g. i 2006.g. i januar – jun 2007.g. u Albaniju (u 000 €)

		IZVOZ 2005	Učešće %	IZVOZ 2006	Učešće %	I-VI 2006	Učešće %	I-VI 2007	Učešće %
	UKUPNO RCG u hilj.€	460 648		627 460		272 389		274 336	
	ALBANIJA u hilj.€	4 617	1,00	10 254	1,63	3 551		6 863	
1.	Voće za jelo,kore agruma ili dinja I lubenica	1 283	27,78	2 702	26,35	1 203	33,88	1 097	15,99
2.	Duvan i proizvodi zamjene duvana	0	0	2 021	19,70	625	17,60	1 994	29,05
3.	Gvožđe I čelik	321	6,95	1 109	10,82	0	0	1 616	23,54
4.	Drvo i proizvodi od drveta,drveni ugalj	986	21,36	955	9,32	224	6,30	299	4,36
5.	Reaktori, kotlovi, mašine i mehanički uređaji i njihovi djelovi	380	8,24	807	7,87	378	10,65	327	4,77
6	Štampane knjige, novine, slike i ostali proizvodi grafičke industrije, rukopisi, kucani tekstovi i planovi	51	1,10	588	5,74	114	3,20	524	7,63
7.	Alkoholna pića	199	4,31	387	3,78	141	3,98	368	5,37
8.	Hartija i karton; proizvodi od hartijine pulpe, hartije ili kartona	14	0,30	266	2,59	152	4,27	174	2,54
9.	Električne mašine i oprema i njihovi djelovi; aparati za snimanje i reprodukciju zvuka;televizijski aparati za snimanje i reprodukciju slike i zvuk, djelovi i pribor za te proizvode	99	2,15	242	2,36	143	4,02	57	0,83
10.	Vozila	21	0,45	234	2,29	130	3,66	31	0,45

Izvor podataka: MONSTAT

Tabela 14a: Tabela uvoza najznačajnijih proizvoda u 2005.g. i 2006.g. i januar – jun 2007.g. iz Albanije (u 000€)

		UVOZ 2005	Učešće %	UVOZ 2006	Učešće %	I-VI 2006	Učešće %	I-VI 2007	Učešće %
	UKUPNO RCG u hilj €	974 301		1 482 689		667 751		863 339	
	ALBANIJA u hilj.€	1 877	0,19	3 479	0,23	1 355	0,20	4 677	0,54
1.	Gvožđe I čelik	0	0	0	0	0	0	1 914	40,92
2.	Mineralna goriva,mineralna ulja I proizvodi njihove	1 214	64,68	2 590	74,44	987	72,81	1 170	25,01
3.	Aluminijum i proizvodi od aluminijuma	224	11,95	416	11,95	142	10,51	822	17,57

4.	So, sumpor, zemlja, kamen, gips, kreč I cement					4	0,29	346	7,41
5.	Namještaj, posteljina, madraci, nosači madraca, jastuci i slični punjeni proizvodi; lampe i druga svjetleća tijela, na drugom mjestu nepomenuti ili uključeni; osvijetljeni znaci, osvijetljene pločica imenima i slično, montažne zgrade	60	3,20	133	3,82	63	4,69	126	2,69
6.	Kafa, čaj, mate čaj i začini	60	3,20	72	2,06	30	2,17	46	0,98
7.	Ribe, ljuskari, mekušci i ostali vodeni bez kicmenjaci	88	4,69	40	1,16	31	2,28	9	0,19
8.	Plastične mase i proizvodi od plastičnih masa	25	1,33	39	1,11	27	1,97	30	0,64
10.	Voće za jelo, kore agruma ili dinja I lubenica	0	0	24	0,68	20	1,50	22	0,47

III Razmjena po osnovu usluga u 2006.g. i prvih šest mjeseci 2007.godine.

Pored robne razmjene, sastavni dio tekućeg računa čine transakcije sa inostranstvom po osnovu usluga, kojima su obuhvaćene transportne usluge, turizam, finansijske usluge, te prihodi i rashodi od ostalih usluga.

Obim razmjene usluga, u 2006. godini, iznosio je 650.7 miliona eura ili 40.2% više nego u 2005. godini. Ostvaren suficit u 2006. godini iznosio je 216.4 miliona eura, što predstavlja povećanje od 10.7% u odnosu na suficit ostvaren u 2005. godini.

Obim razmjene usluga, u prvoj polovini 2007. godini, iznosio je 276,3 miliona eura ili 30.2% više u odnosu na isti period 2006. godine.

Prihodi od usluga u 2006. godini iznosili su 433.5 miliona eura i povećani su za 31.5% u odnosu na isti period predhodne godine.

Prihodi od usluga u prvoj polovini 2007. godini iznosili su 178,5 miliona eura i povećani su za 65,4% u odnosu na isti period predhodne godine.

Rashodi od usluga u 2006. godini su iznosili 217.1 milion eura i povećani su za 61.8% u odnosu na 2006.godinu. Osnovni razlog povećanja rashoda je znatno povećanje rashoda po osnovu građevinskih usluga, koje čine 35% ukupnog rashoda od usluga. Značajne investicije u infrastrukturu, turizam i druge oblasti građevinarstva zahtjevali su angažovanje stranih stručnjaka i strane operative zbog nedovoljne kvalifikovanosti domaće radne snage, što je u velikoj mjeri doprinijelo porastu rashoda od usluga.

Rashodi od usluga u periodu januar – jun 2007. godini su iznosili 97,9 milion eura što predstavlja smanjenje za 6,2% u odnosu na isti period 2006. godine.

Tabela 15. Saldo usluga za 2005/06.g i I-VI 2007.g.

(000 €)

USLUGE	2005.	2006.	Januar – jun 2006.	Januar – jun 2007.
Prihodi	329.765	433.550	107 883	178 475
Rashodi	134.225	217.147	104 387	97 877
Saldo	195.540	216.403	3 496	80 598

Izvor: CBCG

IV Saldo roba i usluga u 2006. i prvih šest mjeseci 2007.godine

Podaci iz platnog bilansa Republike Crne Gore pokazuju da je u 2006. godini **deficit** na tekućem računu **iznosio 511.9 miliona eura ili 232,8 % više nego u 2005. godini**. Posmatrano kao procenat BDP-a, a deficit na tekućem računu porastao je sa 9.1% u 2005. godini na 27.9% BDP u 2006. godini. Izuzetno visok priliv stranih direktnih investicija i rast kredita najvećim dijelom su se odrazili na snažan uvoz roba. **Kod usluga, u 2006. godini zabilježen je suficit od 216.4 miliona eura ili 11.8% BDP-a.**

U **prvoj polovini 2007. godine deficit** na tekućem računu **iznosio 463,7 miliona eura ili 42,8 % više nego u istom periodu 2006. godine**. Posmatrano kao procenat BDP-a, a deficit na tekućem računu porastao je sa 9.1% u 2007. godini na 50,3% ili za 42,8% više nego u istom periodu 2006. godine. **Kod usluga, u 2007. godini zabilježen je suficit od 80.6 miliona eura ili 8.7% BDP-a.**

	Januar- Decembar		Index	Razlika	Januar- Jun		Index	Razlika
	2005	2006			2006	2007		
ROBE								
Ukupni izvoz	460 648	648 327	140,74	187 679	280 699	288 468	102,77	7 769
Ukupni uvoz	974 301	1 497 651	153,72	523 350	672 476	870 969	129,52	198 493
Saldo robne razmjene	-513 653	-849 325		-335 672	-391777	-582501		
USLUGE								
Prihodi od usluga	314.506	433.55	131.47	103 785	107 883	178 475	165,43	70 592
Rashodi od usluga	123.490	217.147	161.77	82 922	104 387	97 877	93,76	-16 510

Saldo usluga	191.016	216.403		20 863	3496	80598		
SALDO ROBA I USLUGA	-322.637	-632 922			-395 273	-663 099		

Izvor: CBCG

Na osnovu izloženog, **konstatovano** je sljedeće:

- Ukupno ostvarena robna razmjena Republike Crne Gore sa inostranstvom u 2006. godini, iznosila je 2.110,1 mil. € (47,04% više nego u 2005.), pri čemu je ostvaren izvoz u vrijednosti od 627,4 mil. € (36,21% više nego u 2005.) i uvoz od 1.482,6 mil € (52,18% više nego u 2005.)
- U periodu januar - jun 2007. godine obim robne razmjene sa inostranstvom, prema preliminarnim podacima Monstata, bio je 1.137,67 mil. €. U ovom periodu ostvaren je izvoz u vrijednosti od 274,33 mil. € i uvoz od 863,33 mil.
- Pokrivenost uvoza izvozom u 2006 bila je 42.32% a za prvih šest mjeseci 2007. godine 31.78%
- Robni deficit u 2006.g. iznosi 855.2 mil. €, a za period januar - jun 2007.g. iznosi 589 mil. €
- **U 2006. godini izvoz u razvijene zemlje porastao je za 55,46% , a grupa razvijenih zemalja učestvovala je sa 61,50% u u kupnom crnogorskom izvozu. U zemlje u tranziciji izvezeno je 35,33% crnogorskih roba, a izvoz u tu grupu zemalja porastao je za 15% u odnosu na 2005.godinu.**
- Dva najveća izvozna tržišta pojedinačno su i dalje **Italija** i **Srbija**. U toku 2006. godine ostvaren je značajan rast izvoza u Njemačku (4 puta), Mađarsku (4 puta) i Austriju (2 puta)
- **Rast izvoza na tržište EU-25 povećan je za 58.05% u 2006. god. u odnosu na 2005 god., dok je za šest mjeseci 2007.god rast izvoza 2,64%** u odnosu na isti period 2006. god. To ukazuje na unapređenje ukupne ekonomske saradnje sa zemljama EU, kao i rast konkurentnosti naših izvoznih proizvoda u cjelini
- Ohrabruje indikator daljeg porasta izvoza u zemlje **Zapadnog Balkana (rast 43.35% u 2006.god u odnosu na 2005 god., dok je u za prvih šest mjeseci 2007.god. bio 27.89% u odnosu na isti period prosle godine)**, koji ukazuje na postepeno osvajanje - povratak na tržišta regiona i povećanje konkurentnosti crnogorskih roba.
- Crna Gora još uvijek ima visoko koncentrisani izvoz, pri čemu tri najveće grupe proizvoda u 2006.god čine 68.4% ukupnog izvoza (tabela 6). Ista struktura proizvoda karakteriše i prvu polovinu 2007. god. 70.4% .
- Crnogorski izvozni proizvod i dalje oslonjen na postojeće prirodne resurse, prije svega u metalnoj i drvenoj industriji, gdje preovlađuju proizvodi niskog stepena obrade. Pozitivan pomak u odnosu na 2005. godinu predstavlja **porast izvoza proizvoda industrije pića, kao i prehrambenih proizvoda**
- U 2006.g. Crna Gora je najviše uvozila sa tržišta **Srbije** (učešće u ukupnom uvozu 27.12%), **Njemačke** (10.42%) i **Italije** (9.52%). Crna Gora je u 2006. god povećala uvoz iz gotovo svih evropskih zemalja, ali i iz SAD-a i Ruske federacije, u odnosu na 2005. god. Isti trend prisutan je i u 2007 godini.
- Prosjek učešća zemalja EU u ukupnom crnogorskom uvozu je poslednjih godina oko 43%. U prvoj polovini 2007. god učešće EU u crnogorskom uvozu je na nivou od 46%.